

PHÉP ĐỐI XỨNG TRỰC.

A – LÝ THUYẾT TÓM TẮT

1. Định nghĩa:

Cho đường thẳng d . Phép biến hình biến mỗi điểm M thuộc d thành chính nó, biến mỗi điểm M không thuộc d thành điểm

M' sao cho d là đường trung trực của đoạn MM' được gọi là phép đối xứng qua đường thẳng d , hay còn gọi là phép đối xứng trục d .

Phép đối xứng trục có trục là đường thẳng d được kí hiệu là D_d . Như vậy

$$D_d(M) = M' \Leftrightarrow \overrightarrow{IM} = -\overrightarrow{IM'} \text{ với } I \text{ là hình chiếu vuông góc của } M \text{ trên } d.$$

Nếu $D_d[(H)] = (H)$ thì d được gọi là trục đối xứng của hình (H) .

2. Tính chất phép đối xứng trục:

- ✓ Bảo toàn khoảng cách giữa hai điểm bất kì.
- ✓ Biến một đường thẳng thành đường thẳng.
- ✓ Biến một đoạn thẳng thành đoạn thẳng bằng đoạn đã cho.
- ✓ Biến một tam giác thành tam giác bằng tam giác đã cho.
- ✓ Biến đường tròn thành đường tròn có cùng bán kính.

3. Biểu thức tọa độ của phép đối xứng trục:

Trong mặt phẳng Oxy , với mỗi điểm $M(x; y)$, gọi $M'(x'; y') = D_d(M)$.

$$\text{Nếu chọn } d \text{ là trục } Ox, \text{ thì } \begin{cases} x' = x \\ y' = -y \end{cases}$$

$$\text{Nếu chọn } d \text{ là trục } Oy, \text{ thì } \begin{cases} x' = -x \\ y' = y \end{cases}.$$

B – BÀI TẬP

DẠNG 1: ÁP DỤNG ĐỊNH NGHĨA VÀ CÁC TÍNH CHẤT PHÉP ĐỐI XỨNG TRỰC

Câu 1: Hình gồm hai đường tròn có tâm và bán kính khác nhau có bao nhiêu trục đối xứng?

- A. Không có.   B. Một.   C. Hai.   D. Vô số

Câu 2: Hình gồm hai đường thẳng d và d' vuông góc với nhau đó có mấy trục đối xứng?

- A. 0.   B. 2.   C. 4.   D. Vô số

Câu 3: Trong các mệnh đề sau mệnh đề nào đúng?

- A. Đường tròn là hình có vô số trục đối xứng.
 B. Một hình có vô số trục đối xứng thì hình đó phải là hình tròn.
 C. Một hình có vô số trục đối xứng thì hình đó phải là hình gồm những đường tròn đồng tâm.
 D. Một hình có vô số trục đối xứng thì hình đó phải là hình gồm hai đường thẳng vuông góc.

Câu 4: Xem các chữ cái in hoa A, B, C, D, X, Y như những hình. Khẳng định nào sau đây đúng?

- A. Hình có một trục đối xứng: A, Y các hình khác không có trục đối xứng.
- B. Hình có một trục đối xứng: A, B, C, D, Y. Hình có hai trục đối xứng: X.
- C. Hình có một trục đối xứng: A, B. Hình có hai trục đối xứng: D, X.
- D. Hình có một trục đối xứng: C, D, Y. Hình có hai trục đối xứng: X. Các hình khác không có trục đối xứng.

Câu 5: Giả sử rằng qua phép đối xứng trục $\mathcal{D}_a$ (a là trục đối xứng), đường thẳng d biến thành đường thẳng d' . Hãy chọn câu **sai** trong các câu sau:

- A. Khi d song song với a thì d song song với d' .
- B. d vuông góc với a khi và chỉ khi d trùng với d' .
- C. Khi d cắt a thì d cắt d' . Khi đó giao điểm của d và d' nằm trên a .
- D. Khi d tạo với a một góc 45° thì d vuông góc với d' .

Câu 6: Cho 3 đường tròn có bán kính bằng nhau và đôi một tiếp xúc ngoài với nhau tạo thành hình (H) . Hỏi (H) có mấy trục đối xứng?

- A. 0.
- B. 1.
- C. 2.
- D. 3.

Câu 7: Tìm mệnh đề **sai** trong các mệnh đề sau:

- A. Phép đối xứng trục bảo toàn khoảng cách giữa hai điểm bất kì.
- B. Phép đối xứng trục biến một đường thẳng thành một đường thẳng song song hoặc trùng với đường thẳng đã cho.
- C. Phép đối xứng trục biến tam giác thành tam giác bằng tam giác đã cho.
- D. Phép đối xứng trục biến đường tròn thành đường tròn bằng đường tròn đã cho.

Câu 8: Phát biểu nào sau đây là **đúng** về phép đối xứng trục d ?

- A. Phép đối xứng trục d biến điểm M thành điểm $M' \Leftrightarrow \overline{MI} = \overline{IM'}$ (I là giao điểm của MM' và trục d).
- B. Nếu điểm M thuộc d thì $\mathcal{D}_d: M \rightarrow M$.
- C. Phép đối xứng trục d không phải là phép dời hình.
- D. Phép đối xứng trục d biến điểm M thành điểm $M' \Leftrightarrow \overline{MM'} \perp d$.

Câu 9: Cho đường tròn $(O; R)$, đường kính AB . Điểm M nằm trên AB . Qua AB , kẻ dây CD tạo với AB một góc 45° . Gọi D' là điểm đối xứng của D qua AB . Tính $MC^2 + MD'^2$ theo R ?

- A. $2R^2$
- B. $4R^2$
- C. $3R^2$
- D. $\frac{3}{2}R^2$

Câu 10: Cho 2 điểm A, B . Một đường thẳng d cắt đoạn thẳng AB tại một điểm. Tìm trên d điểm C sao cho đường thẳng d là phân giác trong của tam giác ABC .

- A. A' là điểm đối xứng của A qua d ; $A'B$ cắt d tại C .
- B. C là giao điểm của d và đường tròn đường kính AB .
- C. D là giao điểm của AB và d ; C là giao điểm của d và đường tròn tâm D , bán kính DA .

D. D là giao điểm của AB và d ; C là giao điểm của d và đường tròn tâm D , bán kính DB .

Câu 11: Cho hình vuông $ABCD$ có hai đường chéo AC và BD cắt nhau tại I . Khẳng định nào sau đây là **đúng** về phép đối xứng trục:

A. Hai điểm A và B đối xứng nhau qua trục CD .

B. Phép đối xứng trục AC biến D thành C .

C. Phép đối xứng trục AC biến D thành B .

D. Cả A, B, C đều đúng.

Câu 12: Hình nào sau đây **không** có trục đối xứng (mỗi hình là một chữ cái in hoa):

A. G.

B. O.

C. Y.

D. M.

Câu 13: Hình nào sau đây là có trục đối xứng:

A. Tam giác bất kì.

B. Tam giác cân.

C. Tứ giác bất kì.

D. Hình bình hành.

Câu 14: Cho tam giác ABC đều. Hỏi hình là tam giác ABC đều có bao nhiêu trục đối xứng:

A. Không có trục đối xứng.

B. Có 1 trục đối xứng.

C. Có 2 trục đối xứng.

D. Có 3 trục đối xứng.

Câu 15: Cho tam giác ABC có A là góc nhọn và các đường cao là AA' , BB' , CC' . Gọi H là trực tâm và H' là điểm đối xứng của H qua BC . Tứ giác nào sau đây là tứ giác nội tiếp?

A. $AC'H'C$.

B. $ABH'C$.

C. $AB'H'B$.

D. $BHCH'$.

Câu 16: Cho tam giác ABC có B , C cố định, A di động trên đường tròn $(O; R)$. Hai đường tròn tâm B và tâm C qua A cắt nhau tại điểm thứ 2 là D . Điểm D di động trên đường tròn cố định nào?

A. Đường tròn (O, R) .

B. Đường tròn (B, BA) .

C. Đường tròn (C, CA) .

D. Đường tròn (O', R) , với O' là điểm đối xứng của O qua BC .

Câu 17: Cho góc nhọn xOy và điểm A thuộc miền trong của góc đó, điểm B thuộc cạnh Ox (B khác O). Tìm C thuộc Oy sao cho chu vi tam giác ABC nhỏ nhất?

A. C là hình chiếu của A trên Oy .

B. C là hình chiếu của B trên Oy .

C. C là hình chiếu trung điểm I của AB trên Oy .

D. C là giao điểm của BA' ; A' đối xứng với A qua Oy .

DẠNG 2: PHƯƠNG PHÁP TOẠ ĐỘ

Câu 1: Trong mặt phẳng Oxy , cho điểm $M(2;3)$. Hỏi trong bốn điểm sau điểm nào là ảnh của M qua phép đối xứng trục Ox ?

- A. $(3;2)$.   B. $(2;-3)$.   C. $(3;-2)$.   D. $(-2;3)$

Câu 2: Trong mặt phẳng Oxy , cho điểm $M(2;3)$. Hỏi M là ảnh của điểm nào trong các điểm sau qua phép đối xứng trục Oy ?

- A. $(3;2)$.   B. $(2;-3)$.   C. $(3;-2)$.   D. $(-2;3)$

Câu 3: Trong mặt phẳng Oxy , cho điểm $M(2;3)$. Hỏi trong bốn điểm sau điểm nào là ảnh của M qua phép đối xứng qua đường thẳng $d: x - y = 0$?

- A. $(3;2)$.   B. $(2;-3)$.   C. $(3;-2)$.   D. $(-2;3)$

Câu 4: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , cho parabol $(P): y^2 = -12x$. Hỏi parabol nào là ảnh của (P) qua phép đối xứng trục Ox ?

- A. $x^2 = 12y$.   B. $x^2 = -12y$.   C. $y^2 = 12x$.   D. $y^2 = -12x$.

Câu 5: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , cho $A(1;2); B(4;4)$. Tìm điểm M thuộc Ox sao cho $MA + MB$ nhỏ nhất?

- A. $M(1;0)$.   B. $M(4;0)$.   C. $M(2;0)$.   D. $M\left(\frac{5}{2};0\right)$

Câu 6: Trong mặt phẳng Oxy , cho Parabol (P) có phương trình $x^2 = 24y$. Hỏi Parabol nào trong các Parabol sau là ảnh của (P) qua phép đối xứng trục Oy ?

- A. $x^2 = 24y$.   B. $x^2 = -24y$.   C. $y^2 = 24x$.   D. $y^2 = -24x$

Câu 7: Trong mặt phẳng Oxy , cho parabol $(P): y^2 = x$. Hỏi parabol nào sau đây là ảnh của parabol (P) qua phép đối xứng trục Oy ?

- A. $y^2 = x$.   B. $y^2 = -x$.   C. $x^2 = -y$.   D. $x^2 = y$

Câu 8: Trong mặt phẳng Oxy , cho parabol (P) có phương trình $x^2 = 4y$. Hỏi Parabol nào trong các Parabol sau là ảnh của (P) qua phép đối xứng trục Ox ?

- A. $x^2 = 4y$.   B. $x^2 = -4y$.   C. $y^2 = 4x$.   D. $y^2 = -4x$

Câu 9: Trong mặt phẳng Oxy , qua phép đối xứng trục Oy , điểm $A(3;5)$ biến thành điểm nào trong các điểm sau?

- A. $(3;5)$.   B. $(-3;5)$.   C. $(3;-5)$.   D. $(-3;-5)$

Câu 10: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , cho 2 đường tròn $(C): (x-1)^2 + (y-2)^2 = 4$ và $(C'): (x-3)^2 + y^2 = 4$. Viết phương trình trục đối xứng của (C) và (C') .

- A. $y = x + 1$.   B. $y = x - 1$.   C. $y = -x + 1$.   D. $y = -x - 1$.

Câu 11: Trong mặt phẳng với hệ trục tọa độ Oxy , cho phép đối xứng trục Ox , với $M(x; y)$ gọi M' là ảnh của M qua phép đối xứng trục Ox . Khi đó tọa độ điểm M' là:

- A. $M'(x; y)$.   B. $M'(-x; y)$.   C. $M'(-x; -y)$.   D. $M'(x; -y)$.

Câu 12: Trong mặt phẳng với hệ trục tọa độ Oxy , cho phép đối xứng trục Oy , với $M(x; y)$ gọi M' là ảnh của M qua phép đối xứng trục Oy . Khi đó tọa độ điểm M' là:

- A. $M'(x; y)$.   B. $M'(-x; y)$.   C. $M'(-x; -y)$.   D. $M'(x; -y)$.

Câu 13: Trong mặt phẳng với hệ trục tọa độ Oxy , cho phép đối xứng trục Ox , phép đối xứng trục Ox biến đường thẳng $d: x + y - 2 = 0$ thành đường thẳng d' có phương trình là:

- A. $x - y - 2 = 0$.   B. $x + y + 2 = 0$.
C. $-x + y - 2 = 0$.   D. $x - y + 2 = 0$.

Câu 14: Trong mặt phẳng Oxy , cho điểm $M(1; 5)$. Tìm ảnh của M qua phép đối xứng trục Ox .

- A. $M'(-1; 5)$ B. $M'(-1; -5)$ C. $M'(1; -5)$ D. $M'(0; -5)$

Câu 15: Trong mặt phẳng Oxy , cho đường thẳng $d: x + 2y + 4 = 0$. Tìm ảnh của d qua phép đối xứng trục Ox .

- A. $d': 2x - 2y + 4 = 0$ B. $d': x - 2y + 2 = 0$
C. $d': 3x - 2y + 4 = 0$ D. $d': x - 2y + 4 = 0$

Câu 16: Trong mặt phẳng Oxy , cho đường thẳng đường tròn $(C): x^2 + y^2 + 2x - 4y - 4 = 0$. Tìm ảnh của (C) qua phép đối xứng trục Ox .

- A. $(C'): (x+2)^2 + (y+2)^2 = 9$ B. $(C'): (x+1)^2 + (y+1)^2 = 9$
C. $(C'): (x+3)^2 + (y+2)^2 = 9$ D. $(C'): (x+1)^2 + (y+2)^2 = 9$

Câu 17: Trong mặt phẳng Oxy , cho điểm $M(1; 5)$. Tìm ảnh của M qua phép đối xứng qua đường thẳng $d: x + 2y + 4 = 0$

- A. $M'(-5; -7)$ B. $M'(5; 7)$ C. $M'(-5; 7)$ D. $M'(5; -7)$

Câu 18: Cho hai đường thẳng $d: x + y - 2 = 0$, $d_1: x + 2y - 3 = 0$. Tìm ảnh của d_1 qua phép đối xứng trục d .

- A. $d_1': x + y - 3 = 0$ B. $d_1': 2x + 2y - 3 = 0$
C. $d_1': 2x + 2y - 1 = 0$ D. $d_1': 2x + y - 3 = 0$

Câu 19: Cho đường tròn $(C): (x-1)^2 + (y+1)^2 = 4$.

Tìm ảnh của (C) qua phép đối xứng trục d .

A. $(C'): (x-2)^2 + (y-1)^2 = 4$

B. $(C'): (x-3)^2 + (y-3)^2 = 4$

C. $(C'): (x-3)^2 + (y-2)^2 = 4$

D. $(C'): (x-3)^2 + (y-1)^2 = 4$

Câu 20: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , qua phép đối xứng trục Ox đường tròn

$(C): (x-1)^2 + (y+2)^2 = 4$ biến thành đường tròn (C') có phương trình là:

A. $(x+1)^2 + (y+2)^2 = 4$.

B. $(x-1)^2 + (y+2)^2 = 4$.

C. $(x-1)^2 + (y-2)^2 = 4$.

D. $(x+1)^2 + (y+2)^2 = 4$.

Câu 21: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , qua phép đối xứng trục $d: y-x=0$, đường tròn

$(C): (x+1)^2 + (y-4)^2 = 1$ biến thành đường tròn (C') có phương trình là:

A. $(x+1)^2 + (y-4)^2 = 1$.

B. $(x-4)^2 + (y+1)^2 = 1$.

C. $(x+4)^2 + (y-1)^2 = 1$.

D. $(x+4)^2 + (y+1)^2 = 1$.

Câu 22: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , cho đường thẳng $d: x+2y-5=0$. Tìm ảnh của d qua phép đối xứng trục có trục là

a) Ox

A. $2x-2y-5=0$

B. $x-y-5=0$

C. $x-2y+5=0$

D. $x-2y-5=0$

b) Oy

A. $x-2y+5=0$

B. $2x-2y+5=0$

C. $x-2y-5=0$

D. $x+2y+5=0$

Câu 23: Trong mặt phẳng tọa độ Oxy , cho đường thẳng $d: 2x-y-3=0$ và đường tròn

$(C): (x-2)^2 + (y-3)^2 = 4$.

a) Tìm ảnh của d qua phép đối xứng trục Ox .

A. $x+y-3=0$

B. $2x+3y-3=0$

C. $2x+y-4=0$

D. $2x+y-3=0$

b) Tìm ảnh của (C) qua phép đối xứng trục Ox .

A. $(x-3)^2 + (y+3)^2 = 4$

B. $(x-2)^2 + (y+2)^2 = 4$

C. $(x-2)^2 + (y+1)^2 = 4$

D. $(x-2)^2 + (y+3)^2 = 4$

c) Viết phương trình đường tròn (C') , ảnh của (C) qua phép đối xứng qua đường thẳng d .

A. $(C'): \left(x-\frac{8}{5}\right)^2 + \left(y-\frac{1}{5}\right)^2 = 4$

B. $(C'): \left(x-\frac{1}{5}\right)^2 + \left(y-\frac{1}{5}\right)^2 = 4$

C. $(C'): \left(x - \frac{18}{5}\right)^2 + \left(y - \frac{11}{5}\right)^2 = 4$

D. $(C'): \left(x + \frac{18}{5}\right)^2 + \left(y + \frac{11}{5}\right)^2 = 4$

Câu 24: Cho $d: x - 2y + 2 = 0$. Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức

$$T = \sqrt{(x-3)^2 + (y-5)^2} + \sqrt{(x-5)^2 + (y-7)^2}.$$

A. 6

B. 5

C. 4

D. 3

Câu 25: Cho $A(2;1)$. Tìm điểm B trên trục hoành và điểm C trên đường phân giác góc phần tư thứ nhất để chu vi tam giác ABC nhỏ nhất.

A. $B'(1;0)$ và $C'\left(\frac{5}{4}; \frac{5}{4}\right)$

B. $B'\left(\frac{5}{3}; 0\right)$ và $C'\left(\frac{5}{4}; \frac{5}{4}\right)$

C. $B'\left(\frac{5}{3}; 0\right)$ và $C'(1;1)$

D. $B'(1;0)$ và $C'(1;1)$